

Tanska

FOA:n ammattiryhmät 0–5-vuotiaiden varhaiskasvatuksessa

- Perhepäivähoidon ohjaaja (dagplejepædagog) – neuvoo perhepäivähoitajia ja valvoo perhepäivähoitoa.
- Perhepäivähoitaja (dagplejer) – hoitaa 3–5 lasta omassa kodissaan.
- Varhaiskasvatuksen valvoja (pædagogisk konsulent) – neuvoo päiväkoteja ja valvoo niiden toimintaa.
- Varhaiskasvatusavustaja (pædagogmedhjælper) – työskentelee päiväkodeissa, varhaiskasvatuslain alaisessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa (fritidshjem) ja perusopetuslain alaisessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa (SFO).
- Leikkipuiston työntekijä (legepladsansat) – työskentelee kunnallisissa ohjatuissa leikkipuistoissa (johtajat, varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatusavustajat ja lastenohjaajat [pædagogisk assistent]).
- Sosiaalipedagogien liitto Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS), päiväkodit (järjestää johtajia, varhaiskasvatuksen opettajia, varhaiskasvatusavustajia ja lastenohjaajia Kööpenhaminassa)
- Sosiaalipedagogien liitto Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS), ympärivuorokautiset laitokset (järjestää johtajia, varhaiskasvatuksen opettajia, varhaiskasvatusavustajia ja lastenohjaajia Kööpenhaminassa)

Varhaiskasvatus ja aamu- ja iltapäivätoiminta – lasten osuus, ikäryhmät ja yksityistämisaste

Varhaiskasvatuksessa olevat lapset vuonna 2022				
Virallinen ikä sulkeissa	Prosenttia ikäluokasta	Yhteensä	Kunnallinen	Yksityinen tai voittoa tavoittelematon
Perhepäivähoito (0–2-vuotiaat)	14	25 732	25 732	
Yksityinen päivähoito (0–2-vuotiaat)	5	9 723		9 723
Kotihoito	1	2 067		2 067
Päiväkoti (0–2-vuotiaat)	44	81 529	75 297	6 232

Päiväkoti (3–5-vuotiaat)	95	178 753	160 080	18 673
Perusopetuslain alainen aamu- ja iltapäivätoiminta (SFO) (5–10-vuotiaat)	70	256 001	216 072	39 929
Varhaiskasvatuslain alainen aamu- ja iltapäivätoiminta (fritidshjem) (5–10-vuotiaat)	1	2 080	1 071	1 009

(Lähde: Statistikbanken/www.dst.dk)

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut

Perhepäivähoidon, päiväkotien ja varhaiskasvatuslain alaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksu saa olla korkeintaan 25 prosenttia toimintakustannuksista. Perusopetuslain alaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksulle ei ole määritelty ylärajaa.

Keskimääräinen asiakasmaksu vuonna 2022 (Tanskan kruunuina):

Palvelu	Vuotuinen asiakasmaksu
Perhepäivähoito 0–2-vuotiaat	33 311
Päiväkoti 0–2-vuotiaat	40 233
Päiväkoti 3–5-vuotiaat	22 572
Aamu- ja iltapäivätoiminta, perusopetuslaki 6–9-vuotiaat	20 038
Aamu- ja iltapäivätoiminta, varhaiskasvatuslaki 6–9-vuotiaat	12 169

(Lähde: Statistikbanken/www.dst.dk)

Mitoitus

Perhepäivähoidossa saa yhtä kunnallista perhepäivähoitajaa tai yhtä yksityistä perhepäivähoitajaa kohden olla korkeintaan viisi lasta. Jos kaksi perhepäivähoitajaa hoitaa lapsia yhdessä, kahta perhepäivähoitajaa kohden saa olla korkeintaan kymmenen lasta. Päiväkodissa saa vuoden 2024 alusta alkaen olla yhtä varhaiskasvattajaa kohden korkeintaan kolme 0–2-vuotiasta lasta ja yhtä varhaiskasvattajaa kohden korkeintaan kuusi 3–5-vuotiasta

lasta. Päiväkotien mitoituksessa kyse on kunnan kaikkien päiväkotien keskimääräisestä mitoituksesta, eli mitoitus voi vaihdella päiväkodeittain.

Varhaiskasvatusalan koulutus

A. Lastenohjaaja (pædagogisk assistent), toisen asteen ammatillinen tutkinto

Tutkinto sijoittuu elinikäisen oppimisen 1–8-tasoisien kansallisten viitekehyksen tasolle 4. Taso vastaa eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) vastaavaa tasoa.

Lastenohjaajan tutkinto antaa valmiudet toimia kasvatustehtävissä lasten ja nuorten parissa erityyppisissä laitoksissa, kuten varhaiskasvatuksessa (perhepäivähoidossa ja päiväkodeissa), kouluissa tai fyysisesti tai psyykkisesti vammaisten asumis- ja päivätoimintayksiköissä. Koulutuksessa vuorottelevat oppilaitosopinnot ja käytännön harjoittelujaksot, ja koulutuksen voi suorittaa eri tavoin riippuen opiskelijan iästä ja varhaiskasvatusalan työkokemuksesta:

1. Lastenohjaajan koulutus koostuu kolmesta jaksosta: ensimmäisestä perusjaksosta, toisesta perusjaksosta ja pääjaksosta. Pääjaksioon sisältyy sekä oppilaitoksessa annettavaa opetusta että työpaikalla suoritettavaa harjoittelua. Koulutuksen kesto riippuu opiskelijan iästä, työkokemuksesta ja koulutustaustasta. Harjoittelun pituus on noin 12 kuukautta, ja se suoritetaan vähintään kahdessa jaksossa. Koulutuksen kesto on kaikkiaan 3 vuotta ja 1,5 kuukautta.
2. Mikäli hakija on täyttänyt 25 vuotta ja hänellä on vähintään kahden vuoden työkokemus soveltuvalta alalta, hän voi suorittaa lastenohjaajan tutkinnon ammatillisena aikuiskoulutuksena (aikuiskoulutusvaihtoehto EUV1). Opiskelija suorittaa tällöin pelkän pääjakson ilman harjoittelua, ja koulutuksen kesto on 42 viikkoa. Vaihtoehtoa hyödyntävät useimmiten varhaiskasvatusavustajat (pædagogmedhjælper), joilla ei ole ennestään varhaiskasvatusalan tutkintoa. Mikäli hakijalla on alle kahden vuoden työkokemus soveltuvalta alalta (aikuiskoulutusvaihtoehto EUV2 tai EUV3), koulutukseen sisältyy harjoittelu. Harjoittelujakson pituudesta päättää oppilaitos opiskelijan aiemmin hankkiman osaamisen pohjalta. Jos opiskelijalta puuttuu yksi tai useampia toisen perusjakson aineita, hän suorittaa ne ennen pääjakson alkamista.

Lastenohjaajan tutkinto antaa kelpoisuuden hakea varhaiskasvatuksen opettajan koulutukseen. Tutkinnon voi suorittaa kerralla tai hajautetusti. Varhaiskasvatusalan tutkintoa

vailla olevat varhaiskasvatusavustajat voivat suorittaa päteväittävä työmärkinakoulutusta. Jotkin työmärkinakoulutukset voidaan tunnustaa osaksi lastenohjaajan tutkintoa.

Opiskelijan talous

Lastenohjaajakoulutuksen harjoitteluineen suorittavat opiskelijat saavat oppisopimuspalkkaa ensimmäisenä vuonna 12 104 Tanskan kruunua kuukaudessa ja toisena vuonna 12 852 Tanskan kruunua kuukaudessa.

Mikäli opiskelija on täyttänyt 25 vuotta eikä hänellä ole alan koulutusta (tai hänen koulutuksensa on vanhentunut) ja mikäli hän on työskennellyt kunnan palveluksessa vähintään kaksi vuotta, hän saa tutkinnon suorittamisen ajalta samaa palkkaa kuin työssä ollessaan. Kunta saa tukea palkkakustannuksiin kouluttamattomien työntekijöiden pätevytymisopintoihin tarkoitettusta määrärahasta (Ufaglært til Faglært-puljen), josta FOA on sopinut kuntien ja alueiden kanssa.

Mikäli opiskelija on täyttänyt 25 vuotta eikä ole työsuhteessa, mutta hänelle on viimeksi kuluneiden neljän vuoden ajalta kertynyt vähintään vuoden verran soveltuvaa työkokemusta, hän saa aikuisopiskelijan oppisopimuspalkkaa 5 630,70 Tanskan kruunua viikossa. (Luvut ovat vuodelta 2024.)

B. Työmärkinakoulutus

FOA on yhteistyössä työnantajien kanssa kehittänyt runsaasti erilaisia täydennyskoulutusvaihtoehtoja varhaiskasvatusalalla työskenteleville jäsenilleen. Työmärkinakoulutus järjestetään sosiaali- ja terveysalan ammattioppilaitoksissa sekä niissä muutamissa ammattikorkeakouluissa, joilla on lupa järjestää työmärkinakoulutusta. Työmärkinakoulutus on useimmiten lyhyttä 2–15 päivän mittaista koulutusta. Valtaosa koulutuksista kestää 5 päivää. Työmärkinakoulutus on päteväittävä koulutusta, ja se sijoittuu elinikäisen oppimisen 1–8-tasaisen kansallisen viitekehysten tasoille 4–5.

Työmärkinakoulutuksessa olevan talous

Useimmat FOA:n jäsenet voivat osallistua koulutukseen maksutta. Opiskelija saa koulutuksen ajalta tavanomaista palkkaa, ja valtio maksaa työnantajalle palkkatukea.

C. Varhaiskasvatuksen opettaja (pædagog), ammattikorkeakoulututkinto (keskipitkä korkea-asteen tutkinto)

Tutkinto sijoittuu elinikäisen oppimisen 1–8-tasoisien kansallisten viitekehyksen tasolle 6. Taso vastaa eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) vastaavaa tasoa.

Varhaiskasvatuksen opettajan tutkinto antaa valmiudet työskennellä kaikenikäisten ihmisten parissa ja tarjota sosiaalista ja pedagogista tukea sitä tarvitseville. Opiskelija voi valmistuttuaan työskennellä useimmissa erityyppisissä laitoksissa ja erilaisissa etsivän työn hankkeissa. Varhaiskasvatuksen opettajan koulutus kestää 3,5 vuotta. Koulutuksessa vuorottelevat teoriaopinnot ja käytännön harjoittelujaksot. Koulutusta uudistetaan parhaillaan.

Opiskelijan talous

Teoriajakson aikana opiskelija voi saada valtion opintotukea (SU). Vanhempien tulot vaikuttavat kotona asuvan opiskelijan opintotuen suuruuteen (1 060–2 940 Tanskan kruunua). Yli 20-vuotiaan omillaan asuvan opiskelijan opintotuki on 6 820 kruunua kuukaudessa. Harjoittelu on palkallista, ja harjoittelujan palkka on 12 486 Tanskan kruunua kuukaudessa.

Täydennys- ja jatkokoulutus

Varhaiskasvatuksen opettajan tutkinnon suorittanut voi jatkaa opintojaan pedagogiikan diplomikoulutuksessa (pædagogisk diplomuddannelse). Kyse on 60 ECTS-opintopisteen laajuisesta pätevästä jatkokoulutuksesta.